

— Тая вечер пак ще закъснея!

Само за един миг жена му като да го погледна с некакъв интерес. Но веднага по нейното безжизнено лице с подпухнали клепачи и двойна гуша пак заседна изражението на апатия.

— Ти пак почна да закъсняваш! измънка сънливо тя изпращайки го.

Б. Паспалев.

ФАНТАСТИЧНОТО В НАРОДНИЯ БИТ.

Какъв е идеала на стария еврейски народ изразен в неговата най-добра история — библията?

— Силата, властта, всемогъществото над целия мир и в края — вечноста.

Какъв е идеала на стария гръцки народ?

— Силата, властта и красотата.

Какъв е тоя на римския народ?

— Власта, красотата и епиурейството.

Какъв е идеала на нашия народ в старо време, че и до днес.

— Юначеството, грабителството и богатство.

Като проследим да видим какъв е идеала на всеки народ, ще дойдем до едно общо явление, до една обща характерна черта, до общ резултат: постигането на идеала е олицетворено в една или неколко забележителни личности, които като фокус събират всичките особености, всичките слабости и добродетели на своя народ.

Така старите евреи край Иехова имат своя Самсон и своя Давид; Гърците — своите Омир, Одисей, Херкулес и Тезей; ние, българите — своя Крали Марко и т. н.

Но забележете една обща характерна черта у тез народни хeroи: те всички сън чудотворци. Те живеят, проявяват се само чрез чудеса. Всеизвестни сън приписваните тем дела, за да ги непоменаваме тук.

Случайно ли народите приписват на своите хeroи чудотворния елемент?

Но това народите правят не само с своите първи хeroи, с своите кумири, но и с по-малките такива. Напр. в нашите народни песни на Ивана, Стояна, Петкана и т. н. приписват чудеса.

Без да знам народните песни на друг некой народ, аз с най-голяма сигурност предполагам, че чудотворния елемент играе голема, па даже и първостепена рол и в тех приказ-